

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petti á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati petti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno in Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravnštvo: Knalična ulica štev. 5, prilidje. — Telefon štev. 304.

Uradništvo: Knalična ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Beneška konferenca, mrtvi mosti in naša zunanjja politika.

Medtem ko razsaja v Beogradu huda kriza in je vsa naša politična javnost koncentrirana na notranje politične dogodke, na takozvani «sporazum» z Radićem, na rešitev federalizma ali unitarizma, se Italija na drugi strani pripravlja, da nam zada najtežje udarce.

V Benetkah se je že sestala jugoslovensko-italijanska konferenca, koje prvotni cilj so bila neka sporedna vprašanja in rešitev na podlagi izvirnih dočrk rimskih pogodb. Govorilo se je, da bo šlo za konvencije glede državljanstva, glede obračuna avstrijskih krov, glede vodovoda, električne in bolnice v tistih krajih, ki so se pri Reki razdelili med Italijo in Jugoslavijo. Razven tega so se napovedala še nekatera druga malenkostna vprašanja.

Sedaj pa poročajo listi in zasebne podrobne informacije, da se je konferenca zasukala v popolnoma drugo smern. Mesto konvercij o gornjih vprašanjih nastopejo vprašanja mnogo globljega značaja, vprašanja namreč, ki se tičajo dveh mrtvih italijanskih mest na vzhodni jadranski obali, Reke in Zadra!

Že dalj časa tožijo italijanski listi, naši bližnji, kakor centralni v Italiji, da sta Zader in Reka zapisani smerti. To žalostno stanje so vladi povorno predločili in jo pozivali, da najde primerna gospodarsko-politična izhodišča. Za Zader in Reko si je Italija najprvo izposlovala politično in geografsko izolirano, da ju na ta način ohrani italijanski državi, da ju ohrani italijanskemu narodu in da prepreči neodložljivo slavizacijo. Pri tem pa ni pomislila (ali pa je stvar prepustila na poznejši čas?), da bo s tako politično izolacijo izpodkopal gospodarsko dobrobit navedenih mest, ki morata prej ali slej postati prvi mrtvi mosti na vzhodnem Jadrenu. To se sedaj tudi dogaja!

Radi tega vprašanja je vznikla tudi potreba sestanka med Mussolinijem in dr. Marinkovićem! Ta sestanek zahteva italijanska diplomacija in italijanski javni tisk, ki se nahaja pod direktivami rimskega zunanjega urada. Za zahtevo po tem sestanku pa ne tiči gola vlijudnost in osebna redovednost, marveč točno premišljen diplomatski načrt, s katerim si hoče Mussolini zagurati jugoslovenske koncesije v kost ogroženih italijanskih mest na vzhodni jadranski obali, Reke in Zadra.

Indiskretni italijanski listi poročajo že tudi, da je nastalo med Jugoslavijo in Italijo radi nove jugoslovenske politike na Balkanu hudo nasprotje in da se bo moralno to nasprotje premostiti. Mussolini da ne more trpeti agresivnosti jugoslovenske balkanske politike (!) in da je zato potreben sestanek z dr. Marinkovićem. Vidimo torej, da se celo ustvarja umetno nasprotje med italijanskim in jugoslovensko zunanjim politikom, da na ta način pripravijo koncesije in izsilijo ugodnosti za ogrožena italijanska mesta na Jadranu, za Reko in Zader. Znano pa nam je, da se naša politika ni izpremenila na Balkanu in da je ostalo vse pri starem.

Dočim se torej mi v Beogradu imenitno zabavamo z ostrom križami, z ministrskimi dvoboji, s »sporazumi in protisporazumi«, se Italija pripravlja na ostro ofenzivo proti Jugoslaviji. Reško in zadrsko vprašanje je rešeno s političnega stališča in v prilog italijanskega naroda, italijanske države. Vendar je rešitev obeh vprašanj z gospodarskega stališča nonsens: Zader in Reka propadata! S tem dejstvom pa moramo računati v prvi vrsti mi, in smešno bi bilo predpostavljati od naše strani, da se bo Italija zadovoljila s politično pridobitvijo teh dveh mest, istočasno pa gledala njiju gospodarsko smrt. Napela bo rajši vse sile, da pritisne na Jugoslavijo in da nam izlisne gospodarske koncesije.

To so večinoma še bodoči dogodki, toda na nas je, da se nanje pripravimo

Križa se čedalje bolj zapleta.

Indirektna kraljeva želja za odstop vlade. — Vlada zahteva formalno motivacijo za kraljevo zahtevo. — Kompaktnost nacionalnega bloka.

Beograd, 15. okt. (Izv.) Razplet političnih dogodkov gre v oni smeri, kakor so ga napovedali in javili objektivni opazovalci in zastopniki neodvisnega tiska. Situacija je res za vlado zelo kritična, čeprav skuša vladin tisk pod vse mogočimi argumentacijami ugotoviti, da vlada ne bo odstopila, ker uživa zaupanje parlamenta, češ da ima v skupščini sijajno večino. Vladin tisk danes ni več tako bojevit in naglaša, da je vlada pripravljena sprejeti v svoje okrile radikale, če pridejo do ministrskega predsednika in se pridružijo njegovi politiki, ki je izražena v znani deklaraciji. Indirektno priznavata vladin tisk, da je *potoži vlade res nekoliko komplikiran in da bo v tem oziru prinesel današnji dan več jasnosti*.

Snoči je vladata v Beogradu velika nervoznost in napetost. Vse je pričakovano odstop vlade, ker je popoldanski in večerni beogradski tisk to napovedoval. Od vseh strani so naglašali, da sedaj ni odstop vlade g. Davidovića nobena tajnost več, odločitev je v kraljevih rokah. Dobro informirani krogi trde, da je kralj indirektno dal miglji vladi — naj odstopi. Za presojo glede resničnosti te trditve je značilna današnja vest »Politike«, ki kратko pravi: »Včeraj je bil najprej na dvoru državnih podatkovnik ministerstva notranjih del Marko Čemović. Trdijo, da je njemu kralj izjavil, da bi bilo v interesu razpleta situacije potrebno, da vlada odstopi.«

Značilno je na drugi strani postopanje vlade. Po naših ustavnih načelih mora vlada uživati ne samo zaupanje parlamenta, marveč tudi popolno zaupanje drugega ustavnega faktorja. Kakor je sedaj gotovo, vlada ne uživa iskrenega in polnega zaupanja krome in bi bila edina logična konsekvenca, da odstopi. Vladni krogi so nasproti temu snoči razširili vesti in zatrilda, da vlada vztraja na svojem položaju, dokler strani krome ne bo podana formalna zahtevo, ki mora biti obenem zadostno motivirana. To je stališče vlade, ki bo še nadalje vodila drž. politiko, dokler

Davidovičeva vlada v agoniji . . .

Davidovič je za demisijo vlade, drugi s Pečićem so proti. — Kdo zmaga? — Interpelacija radikalov o demisiji vojnega ministra

Beograd, 15. oktobra. (Izv. Ob 12.) Danes dopoldne so posvečali vsi politični in parlamentarni faktorji največjo pozornost — odstopu sedanjega vlade. Vsa razmotrivanja so bila osredotočena na edino vprašanje: Ali je res Nj. Vel. kralj izrazil željo, da raj vlada odstopi. Vladni krogi so skušali današnje preciznejše vesti o stališču krome ublažiti in njih globoki vtis na vso politično javnost zatemneti, naglašajoč, da ni kronska ministrska predsednica v nobeni avdijenci izrazila želje, naj vlada odstopi. Nasprotno pa trde danes opozicionalni krogi in dobro informirani vodilni politiki na podlagi zanesljivih informacij, da je kralj res jasno in odkrito izrazil željo. Vlada mora odstopiti! Okoli tega vprašanja je osredotočena vsa politična situacija.

Da v resnici obstoji taka želja krome, potrjuje tudi okolnost, da so bili vsi parlamentarni klubni danes dopoldne nemudoma sklicani na posvetovanja. Snoči je že vlada sklenila povprašati za mnenje parlamentarnih klubov vladnih strank glede situacije. V kraljkalnem klubu so se dopoldne že zgodaj sestali zastopniki in poslanci takozvanega federalističnega bloka, muslimani in klerikalci. Ta klub ima odločiti, ali

in da budno sledimo poteku beneške konference, ki bo brez dvoma že odkrila bodoče načrte italijanske diplomasie sledje Zadra in Reke.

To so večinoma še bodoči dogodki, toda na nas je, da se nanje pripravimo

Radikalni poslanci so danes vložili nujno interpelacijo na ministrskega predsednika glede demisije vojnega ministra. Interpelacija je zelo obširna in stavila na šefa vlade več vprašanj, med ostalimi:

Ali smatrate, da so javni govorji Stjepana Radića v Zagrebu, Varaždinu, Vrpolju in v drugih krajih, da je njegovo delo v tisku, da je sploh celokupno delovanje njegove stranke po nastopu vaše vlade takega značaja, da so namenjeni za ohranitev dela, reda in stanja v naši vojski, da je njih cilj dvignjenje duha in discipline v nji, ali je nasprotno, kakor je to ocenil gosp. Hadžić in celokupno nepristransko javno mnenje z njim, da je njegovo delovanje naperjeno proti ubijanju discipline in reda v vojski, na demoralizacijo vojske in na njeno nesposobnost, da bi tako prenehala biti organizirana državna sila, na katero se more država v vsakem slučaju zanašati, v vseh notranjih in zunanjih konfliktih.

Interpelantje dalje zahtevajo pojasnila, na kaki podlagi temelji mnenje vlade o delovanju Radićevem, če smatra, da je bila sodba g. Hadžića napovedna. Interpelacija vprašuje končno vlado, kaj namerava ukreniti proti rovarenju Stjepana Radića — ako je seveda sodba g. Hadžića pravilna.

Državnim uradnikom ne bo še plačana razlika.

— Beograd, 15. oktobra. (Izvirno.) Takoj, ko je sedanja vlada prevzela v svoje roke vodstvo državnih in političnih poslov, je finančni minister z demagoškimi sredstvi naznanjal vsem uradniškim organizacijam in deputacijam, da bo vlada čim prej in najpozneje 1. oktobra izplačala državnim uradnikom razliko med starimi in novimi prejemki v smislu uradniškega zakona.

Finančni minister je pozneje ta rok podaljšal do 1. januarja t. l. Sedaj pa finančni minister izjavlja, da nima denarja za izplačilo razlike uradniških plač. Med tem, ko je poprepel finančni minister ponovno zatrjeval raznim uradniškim deputacijam, da bo izplačal to razliko, je po poročilu današnje »Politike« pred dnevi posetila neka skupina uradnikov finančnega ministra, kateri je odgovoril, da priznava uradnikom to razliko, ker imajo do nje po zakonu pravico, toda nima denarja, da bi izplačilo to razliko.

Modernizacija pristanišča na Sušaku.

— Sušak, 15. okt. (Izv.) Pomočnik prometnega ministra g. A v r a m o v i c je včeraj prispeval na svojem potu na konferenco interesiranih držav glede Južne železnice, ki se vrši dne 15. do 17. t. m. v Benetkah, na Sušak, kjer se je sestal s tamnimi trgovskimi in pridobitnimi krogi. Vršila se je konferenca, kateri so prisostvovali tudi ravnatelji zagrebške žel. direkcije inž. Koštaš, šef prometnega oddelka Fischer in pristaniški glavar Celi g o i. G. Avramović je v dnevu ekspozicije omenil, da je postal aktuelno vprašanje, če bi bili cenejši in ugodnejši transport vseh nemških reparacijskih dobav po morju na Sušak. Naša država ima še od Nemčije prejeti za 2000 vagonov raznega materiala na račun reparacij. Razvila se je o tem živahnna debata. Podana so bila različna mnenja. Končno je konferenca odobrila predlog, da naj se odslej dalje vrši transport tega materiala na Sušak, ne pa več po Donavi.

Pomočnik prometnega ministra je dejal omenil vsa na načrtu zasnovana pristanišča, ki bodo modernizirala suško pristanišče. Za popravilo pristaniških naprav je določenih 12 milijonov dinarjev, za ureditve in zgradbo novih potov do železniške postaje s pristanišča je določen znesek 4 milijon dinarjev.

Snoči je pomočnik prometnega ministra g. Avramović odpotoval v Benetke.

SPORAZUM O KITAJSKI VZHODNI ŽELEZNICI.

— Moskva, 14. sept. (Izv.) Med Kitajsko in sovjetsko Rusijo je sklenjena pogodba o kitajsko-vzhodni železnici. Pogodba je bila podpisana v Mukdenu. Na prvem zasedanju nove uprave so bili prisotni sovjetski zastopniki Serebriakov, Kilsko, Rakitin, Danilevskij in konzul v Mukdenu Rosenberg. Trobojnicna na železniških poslopjih

iih se je umaknila sovjetski zastavi. Kitajske oblasti so takoj po sklenjenem sporazu arretirale prejšnjega upravnika kitajsko-vzhodne železnice Ostroumovou in priamurške gubernatorja Gondatija. Pogajanja so se vršila štiri mesece brezuspešno, ker Čan-Czo-Lin ni hotel priznati pogodbe, ki jo je podpirala pekinska vlada. Končno je kitajska vlada pristala na sovjetske zahteve in diktator Mandžurije, maršal Čan-Czo-Lin se je moral umakniti. S tem velenjem sporazumom je končano zadnje dejanje protisojvetske akcije na daljnjem Vzhodu. Velesile so doživele s svojo politiko poraz. Kitajsko-vzhodna železnica veže Čito preko Harbina z Vladivostokom. Pri Harbini se odcepila stranska proga do Čan-Cuna odnosno Girina. Poleg tega se grade še proge Giri-Keng-Sen-Hing-Gedan-Len-Jan.

ATENTAT NA SOVJETSKOGA KOMISARJA STALINA.

— Berlin, 14. okt. (Izv.) V zvezi zadnjimi dogodki in Georgiji, kjer se širi odpor proti sovjetski vladi, je izvršil Gruzine Hagisvili atentat na sovjetskega komisarja in znanega boljeviškega prvaka Stalina. Stalin je bil težko ranjen. Takoj po atentatu je Hagisvili izvršil samomor. Kroga je zadel Stalina v levo ramo. Baje je Stalin, kot ljudske komisar v zadevah narodnih manjšin odgovoren za krvavo postopanje sovjetskih oblasti z uporniki na Kavkazu. Zato so ga hoteli domačini ubiti.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Drogovi, od 4–8 m dolž., od 5 cm deb., na drobnem koncu, frco nakl. post.: blago 0.75; h�odi smrekovi, do 10 % jelovine, 4 m od 30 cm naprej, frco nakl. post.: blago 0.75; deske I., II., III., frco meja blago 690; remeljni 8/8 4 m dolž., I., II., frco meja: denar 730; trami monte 3/4, 4/5, 5/6, frco meja, 1 vagon: denar 405, blago 410, zaključek 405; bukova drva Ia, eksportna, frco nakl. postaja: denar 29; oglje vilano, Ia, frco meja: denar 114.50; bones hrastovi frco nakl. post. post.: blago 1250;

ZITNI TRG

Pšenica, domaća, frco Ljubljana: denar 380; pšenica bačka, par. Ljubljana, 75–76: blago 424; koruza bačka, par. Ljubljana: blago 330; oves bački, par. Ljubljana: blago 315; fižol ribnican, frco Ljubljana, orig.: denar 465; fižol prepeličar, frco Ljubljana, orig.: denar 425; fižol mandalon, frco Ljubljana, orig.: denar 350; fižol rjav, frco Ljubljana, orig.: denar 350; laneno seme, par. Ljubljana: denar 685; pšenica moka, domaća, sort. bas. »a«, frco Ljubljana: blago 615;

OSTALO BLAGO

Jabolka za prešanje, frco naklad. post.: denar 60.

Elekti:

Celjska posojilnica d. d. den. 210, Ljubljanska kreditna banka den. 225, bl. 233, Merkantilna banka den. 123, bl. 130, Prva hrvatska štedionica den. 918, Slavenska banka bl. 98, Strojne tovarne in livarne den. 130, bl. 150, Trboveljska premogokop, družba den. 360, bl. 380, Zdrževne papirnice bl. 120, 4½ % kom. zad. dež. bke. bl. 88, 4½ % zast. 1. kr. dež. bke. 17½.

ZAGREBŠKA BORZA.

Dne 15. oktobra. Sprejet ob 13. Devize: Curih 13.66–13.76, Praga 210.50–213.50, Pariz 374–379, Newyork 70.30–71.30, London 318.40–321.40, Milan

Državno uradništvo - vpokojenci brez konca in kraja.

Prijatelj našega lista, sam uradnik, nam piše:

«Vse, kar je prav, gospod urednik; a to je že prve!

Dan na dan prinašajo nam dnevni, razne hvalospev, kako se v Beogradu trudijo na vse krije, da bi »izboljšali položaj uradništva, potem, ko so ga z uradniškim zakonom temeljito zavozili. Ni je še tako neznamenit in neznan »komisija«, ali odpora ali odseka — pardon »komiteata«, da ne bi čutil v sebi potrebe naznani potom dragih brzojavk, »da je imel danes, včeraj ali bo imel jutri sejo, v kateri se je ali se šele bo razpravljalo o državnih uradnikih, vpokojencih in njih usodi: o nastavljanju, o odstavljanju, o razvrstitvi, o vpknjiviti, o položaju, o kategorijah in bog veče o čem.«

To so vesti, katerim se na prvi hip pozna izvir in name, — latinsko pravimo: prikrojene so: »ad usum delphini, po naše se to pravi: p e s k v o ē!«

Stvar ima pa tudi svojo naravnost nevarno plat.

Ne samo, da se begajo uradniki sami, ker pobija ena vest drugo in je končni efekt enak ničli, se uradništvo naravnost tudi ponuja v javnosti, ki se mu smeja in iz njege norce brije, tako da tripi pri tem avtoritetu in ugled celega uradniškega stanu. In last not least, če producenti, trgovci, obrtniki, dan za dnevec čitalo, kake »dobrote« se pripravljajo za uradnike, kako se jim že dobro godi, — potem ni čuda, da raste draginja, kateri producent, trgovec, obrtnik bi moral biti že zelo — omejen, da bi se branil od teh prihodnjih »dobrot«, tudi kaj sam profitirati na ta način, da napravi pri svojih cenah majhen »predeskompt«.

Tega ne najdeš v nobeni drugi državi.

Imeli smo gotovo tudi v bivši Avstriji razne »interministerjalne« komisije, ki so se bavile interno z izboljšanjem položaja državnih nastavljencev — interno, kajti uradniške organizacije tudi tedaj niso pridele do veljave, kakor se tudi sedaj nihče ne zmeni zanje — toda svojega dela niso razborbale po časnikih, mar več končni uspehi le bili objavljeni v državnem zakoniku. To je bilo vse, a to le tudi držalo.

Tako res ne gre več naprej, gospod urednik!

Seveda, kai drugega je, kadar Vsi sami pomocihete pero v tinto in napišete članke o uradniškem vprašanju, kakor jih je bilo že več objavljenih v Vašem listu ravno v zadnjem času, — to te kaže drugega. S takim delom pa le nadaljujte, za to smo Vam hvaležni. To ima pomen. Vse druge po lahko izstanje brez vsake škode: oziroma še korist bodo listi imeli, ker bodo pridobili prostor za druge važne stvari.

Tako pravi pisec.

Gotovo, da je oglošane vsakodnevne vesti iz heografskega ministrstva, ki so ali le prazne napovedi ali naplňena poročila o proučevanju, delovanju in odrejanju, katero se ali vrši ali ne vrši, begajo uradništvo in vso javnost. Toda po drugi strani so tako poročila v današnjih izrednih časih naravnost notrebna, da se vidi, kako varajo uradnike in javnost oni, ki imajo vedno polna usta pravčnosti, reda in miru. S temi zastopniki vseh slojev našega ljudstva, kakor se predstavljajo, treba korenino obrazunati. V to svrhu pa bodo pamagala tudi vsakodnevna poročila o njihovem pošetju v Beogradu. Uradništvo tripi pod sedanjimi razmerami in govorje, da mu jih sedanj vlastodržci ne bodo nikdar zboleli! Ali v državi mora priti do razščlenila in pride sigurno tudi čas, da za ugodno rešitev uradniškega vprašanja. Potrjenje k potrditju! Potreben so še hudi boji! Izbolevali ih moramo in potem šele se bo mogla uveljavljati stara resnica: da kadar se najnani govor o uradništvu, takrat se mu najbolje godi.

Finančna.
Rensicar Narodnega sledilstva v Ljubljani.
DRAMA.
Začetek ob osmi uri zvečer.
Sreda, 15. oktobra: »Cyrano de Bergerac«. Red F.
Četrtek, 16. oktobra: »Firme P. B.« Red B.
Petek, 17. oktobra: »Rigoletto«. Red E.
Sobota, 18. oktobra: »Moč teme«. Red C.
Nedelja, 19. oktobra: »Sestero oseb išče avtorja«. Izven.
Ponedeljek, 20. oktobra: »Cyrano de Bergerac«. Red A.

OPERA.
Začetek ob pol osmih zvečer.
Sreda, 15. oktobra: Zaprto.
Četrtek, 16. oktobra: »Majsko noč«. Red A.
Petek, 17. oktobra: »Rigoletto«. Red D.
Sobota, 18. oktobra: »Vodnjak«. Red B.
Nedelja, 19. oktobra: »Carjeva nevesta«.
Ponedeljek, 20. oktobra: Zaprto.

— Porotno zasedanje v Gorici se je pričelo v pondeljek. Prva razprava se je vršila proti agentu, 24-letnemu Alojziju Sauerju, ki je bil obožen umora Albine Težakove dne 21. marca 1923. Omenjen Težakov so našli mrtvo na nekem polju. Sodnisko se je dognalo, da je bila zadušena in potem je Sauer truplo še vlačil po zemljišču Sauer taji.

Z umno živinorejo bi si kmetje v gorskem delu gorische dežele radi zboljšali svoje gospodarstvo. Na Pečinah se je ustavila živinorejska zadruga in kmetje se trudijo, da bi prospevali njim na korišč. Treba se vedno pomoli tudi od drugod in ako se poklicana oblast zave svoje dolžnosti do kmetijstva, mora uvesti predavljajna in pomagati vsestransko s poukom in denarnimi prispevki slovenskemu živinorejstvu. Misijo zlasti na izdelovanju sira z vso potrebnim izpembrem. Zadržna misel seveda še ni prav ozivljena med ljudstvom, a kjer je že pokazala sadove, tam živi dalje in pričakovali je, da se po dobrih rezultatih v enem kraju ustali tudi po drugih. Za to misel treba vzgojiti zlasti mladino.

V petek dne 17. im. se poje v opernem gledališču priljubljena Verdijeva opera »Rigoletto«, v kateri poigra žverskega enorcega Rigoletta prvič na našem odru g. Boris Popov v slovenskem jeziku. Ostale vinge so slediče zasedene: »Gilda ga, Lovšetova k. g., Magdalena k. g., Thierry-Kavnikova k. g., vojvoda k. g., Kovač, Sparafucile k. g., Zathere v vlogu Montezane poje iz prijaznosti g. Betetto, ker je g. Pugelj h. l. Opero dirigira g. Neffat, režira pa g. Bugar. Pevsko društvo »Slavesc« pričel v nedeljo dne 26. oktobra tl. ob 7. zvečer v Sokolski dvorani na Viču koncert umetnih in narodnih pesmi.

Mrtvi Sinkiewicz — živi most med Čehoslovaki in Polaki. 26. oktobra pokopajo na svečan način v Varšavi zemlje.

ostanke znamenitega pisatelja Sinkiewicza, ki jih prepeljejo iz Švica preko Češkoslovaške. Češkoslovaška javnost bole porabiti to priliko, da se razpoloni manom večiga slovanskega misleca, obenem pa stopi s poljsko javnostjo v iskrene prijateljske stike. Zato ostane Sinkiewiczeva krsta nekaj časa v praskem Pantheonu; ob tem času prirede vsa češkoslovaška mesta žalne svečenosti, ki se jih udeleže zastopniki vlade, občin in kulturnih ustanov. Na teh svečenosti dob vsi udeleženci brezplačno brošuro o Sinkiewiczu in njegovih delih, ki je napisal češki literarni zgodovinar prof. dr. Hysek z uvodom češkega zgodovinskega romanopisa A. Jiraska.

— Smrt ruskega pesnika. Dne 10. tm. je v Moskvi umrl ruski pesnik Valerij Jakovlevič Brjusov. Brjusov se je rodil 1. 1873. v Moskvi. Bil je sin bogatega trgovca. Vseučiliške študije je končal v Moskvi. Bil je pesnik boljševizma. Njegov »Kamenčík (Zidar) je kvincenca vsega socijalističnega in komunističnega pojmovanja sveta. Njegova najznamenitejša dela so: Zbirka poezij »Urbi et orbis«, »Tertia Vigilia« in »Sjevernične cvjetje«. Umril je na vnetju pljuv v 51 letu svojega življenja.

— Nove kompozicije Leoša Janáčka. Povodom 70 letnice skladatelja Leoša Janáčka je priredilo pevsko udruženje moravskih učiteljev in učiteljev v Brnu velik koncert, na katerem se je prvič izvajala Janáčkova vokalna kompozicija »Blodeči novec«, ki jo je dovršil l. 1922. S tem delom je dosegel mojster zopet velik uspeh. Na koncertu je bil predmet navdušenih ovaci. Njegova najnovješa opera »Liška bistrůška« se vprizoril v Narodnem gledališču v Brnu še ta mesec. Janáčka ponosil zdrago opero »Stvar Makropulos« po besedi znane Čapkove komedije. Klavirski izvleček za to opero je že dovršen, partitura pa je izdelana do polovice. Poleg tega piše Janaček veliko simfonijo »Dunav«.

Zdrava deca!

Sokolstvo.

— Sokol I. Nogometna tekma članov Sokola I. Ilirija se vsled načina pri zadnji tekmi nadaljuje v nedeljo 19. tm. dopoldne ob 11. ur.

— Sokolsko društvo v Radovljici predsti v nedeljo, dne 19. tm. ob osmih zvečer v Sokolskem domu vinskih trgovcev. 160/n

Julijska Krajina.

— O »Zadružni Zvezki« v Gorici je napisal Tamagnini, tajnik glavnega italijanskega Zadružne Zveze v zadružnem tedniku »Cooperazione popolare«. Članek, ki pravi, da imajo Slovenci v Gorici važno, vse pozornosti vredno zadružno središče, v katerem je včlanjenih 66 kreditnih zadruž v številne kmetijske zadružne, takih 10 stavbenih zadruž in veliko zadružno podjetje za čevlje. Zvezka je dobro zasnovana in organizirana. Posebna vrlina Zvezke je disciplina, ki veže zadružno središče s članicami. Članek zaključuje s trditvijo, da je »Zadružna Zvezka« v Gorici ena najbolj dovršenih v trdnih organizacij, kar jih ima danes zadružništvo v mehjih Italije. — Gotovo lepo priznanje.

— V Višnjemolu pri Kalu je eksplodirala municijska v kaverni in napravila veliko škodo na senožeti in na hlevu posestnika Žbogarja. Kjerkoli kdo ve za municijsko, mora naznati to oblasti, da se jo uniči.

— Po nesreči je prišel pod avtomobil Gregor Bajec iz Višenj pri Podkraju. Težko poškodovanega so prepeljali v goriško bolničko.

— Iz Porezna pri Podbrdu poročajo, da je tamkaj nevihnil koncem septembra napravila načrtovalo Škoda. Voda je dala v potok ter je strugo do 3 metre globoko izkopala. Zloženih je bilo tam nad 350 kuhičnih metrov posekanega lesa, katerega je voda deloma odnesla, deloma raznetala naokoli. Na desni strani mosta si je napravila voda 7 m globoko strugo. Pred tem 5 m visokem mostom pa je nastal 8 metrov visok jez, za katerim se sedaj za prej skalnat strugo razprostira dolga široka peščena ravan, pod katero so do 4 metre na globoko zasuta drva in hlodni. V Bataviji je povodenje zasula obširen travnik in raztrila polje pod Trtnikom.

— Umrl je v Toscani v Italiji profesor-kemik Ivan Bolle, znan med vinogradniki, katerim je dajal pouk v kemičnem poskuševališču v Gorici. Dosegel je starost 73 let.

— Porotno zasedanje v Gorici se je pričelo v pondeljek. Prva razprava se je vršila proti agentu, 24-letnemu Alojziju Sauerju, ki je bil obožen umora Albine Težakove dne 21. marca 1923. Omenjen Težakov so našli mrtvo na nekem polju. Sodnisko se je dognalo, da je bila zadušena in potem je Sauer truplo še vlačil po zemljišču Sauer taji.

Z umno živinorejo bi si kmetje v gorskem delu gorische dežele radi zboljšali svoje gospodarstvo. Na Pečinah se je ustavila živinorejska zadruga in kmetje se trudijo, da bi prospevali njim na korišč. Treba se vedno pomoli tudi od drugod in ako se poklicana oblast zave svoje dolžnosti do kmetijstva, mora uvesti predavljajna in pomagati vsestransko s poukom in denarnimi prispevki slovenskemu živinorejstvu. Misijo zlasti na izdelovanju sira z vso potrebnim izpembrem. Zadržna misel seveda še ni prav ozivljena med ljudstvom, a kjer je že pokazala sadove, tam živi dalje in pričakovali je, da se po dobrih rezultatih v enem kraju ustali tudi po drugih. Za to misel treba vzgojiti zlasti mladino.

— V petek dne 17. im. se poje v opernem gledališču priljubljena Verdijeva opera »Rigoletto«, v kateri poigra žverskega enorcega Rigoletta prvič na našem odru g. Boris Popov v slovenskem jeziku. Ostale vinge so slediče zasedene: »Gilda ga, Lovšetova k. g., Magdalena k. g., Thierry-Kavnikova k. g., vojvoda k. g., Kovač, Sparafucile k. g., Zathere v vlogu Montezane poje iz prijaznosti g. Betetto, ker je g. Pugelj h. l. Opero dirigira g. Neffat, režira pa g. Bugar. Pevsko društvo »Slavesc« pričel v nedeljo dne 26. oktobra tl. ob 7. zvečer v Sokolski dvorani na Viču koncert umetnih in narodnih pesmi.

Mrtvi Sinkiewicz — živi most med Čehoslovaki in Polaki. 26. oktobra pokopajo na svečan način v Varšavi zemlje.

— Strašen samomor mlade žene. V ulici Caccia v Trstu so začuli ljudje ponochi strašen krik, kateremu je sledil ropot. Hiteli so gledat, kaj da je v hiši št. 11, nakar so našli na dvorišču mlado žensko nezavestno v krv. Spoznali so v njej 27 letno Ivanko Bratoš, ki je stanovala v III. nadstropju iste hiše. Došli zdravnik je konstatiral smrt. Pravijo, da so gnale mlado žensko v smrt nesrečne družinske razmere.

— Z voza je padel kmet Josip Gombič iz Zabrežca pri Divači. Padel je z voza polnega drva in prišel z desno pod kolo. Kmalu nato došli avtomobil je prepeljal težko poškodovanega Gombiča v tržaško bolnico.

— Z dramo »Dom« se je otvoril v Goriči letosna gledališča sezona. Splošna sodba o prvi predstavi je bila zelo ugodna. Režiser g. Bratuš je pokazal vso svojo spremnost. Oder treba tehnično preurediti. Prihodnja predstava bo 25. tm. Vprizor se »Namišlen bolnik«.

Izpred sodišča.

— Posebne lastnosti za prav predzravnje vložene in tavine je pokazal komaj 14-letni vajenc Jože Perne iz Radomeli. Napravil je fante popolen načrt za vrom, katerega je tudi točno izpeljal. Izdal pa ga je njegov neprevidni tovaris Jakob Kaplja, katerega je postavil vložilec na seno v skečenj, da ga opozori na morebitno nevarnost. Spretnemu Pernetu se je vrom polnoma posrečil. Vložil je skozi skedenj na hlev, od tod na podstrešje in od tam v spalnico trafikantinu Antonije Serenove. V spalnici je ukradel predzravnje ključ od trafe. V trafički je ukral okrog 100 D dinarjev in po 100 načrtov za vrom. Po izvršenem vložumu je poklical Perne tovaris na skedenju, toda ker se mu ta ni oglašil, je mislil, da je fant že pogbenil, je tudi on odšel s plenom. Toda takoj zjutraj se je cel slučaj polnil. Ko je šla domača hčerka Marijeta na skedenj, je našla v nem v mirnem globokem spanju Pernetovega tovarisa Kaplja. Ko so ga pošteno prijeli, se je zagovarjal, da je šel na skedenj, ker je bil pijan in hotel vložila. Poslala sta blago k znani starinarici Panholzerji, kamor gre do značilnosti najprej gledat, če zmajka kaže podobno blago, drugič pa sta posabila na znano ljudsko prislovico, ki pravi: »Če veste dva, se še zariljga, če vedo trije, pa se zladij.«

— Tatinska krovca. Ob priliki prekrivanja strehe v enem delu Šentpeterske vojašnice sta ukradla krovca Stregar in Nolda upraviteljstvu invalidskega doma iz podstrelja cinkasto kopalno banjo, več kosov pločevine in pa okrog 20 kg težak bakren kotel. Napravila pa sta nevrevidna tatova krovca dve usodni napaki. Poslala sta blago k znani starinarici Panholzerji, kamor gre do značilnosti najprej gledat, če zmajka kaže podobno blago, drugič pa sta posabila na znano ljudsko prislovico, ki pravi: »Če veste dva, se še zariljga, če vedo trije, pa se zladij.«

— Tatarska krovca. Ob priliki prekrivanja strehe v enem delu Šentpeterske vojašnice sta ukradla krovca Stregar in Nolda upraviteljstvu invalidskega doma iz podstrelja cinkasto kopalno banjo, več kosov pločevine in pa okrog 20 kg težak bakren kotel. Napravila pa sta nevrevidna tatova krovca dve usodni napaki. Poslala sta blago k znani starinarici Panholzerji, kamor gre do značilnosti najprej gledat, če zmajka kaže podobno blago, drugič pa sta posabila na znano ljudsko prislovico, ki pravi: »Če veste dva, se še zariljga, če vedo trije, pa se zladij.«

— Tatinska krovca. Ob priliki prekrivanja strehe v enem delu Šentpeterske vojašnice sta ukradla krovca

Nova deputacija iz Hrvatskega Primorja poseti v kratkem ministrstvo zaobračajo s prošnjo, da se skoro prične gradnja železniških prog po tej pokrajini, ker je železnica za njo naravnost življensko vprašanje.

— Posledica vojne po srbskih vaseh. List »Zdravljec« prinaša dopis iz radialjske občine, ki se glasi: Ta občina je imela pred vojno 300 vojaških obvezancev, vrnili se jih je 97. Od interniranih 743 (starci, žene in otroci) so se vrnili 204, 539 jih je umrlo po taboriščih. Pred vojno je bilo prebivalcev 1693, l. 1921 moških 399, žensk 446, skupno 845. Doma je bilo pred vojno 210, po vojni 185. Davkopalčevcev pred vojno 343, po vojni 208. Slično je tudi po drugih srbskih vaseh. Prirastek dece je manjši, življenje razdrapano, gospodarske in zdravstvene razmere neugodne — evo, v čem obstoji problem današnjega patriotizma!

— Orožniška beda. Pišejo nam: Ker orožnik ne sme potom privatnih oseb prosi za zboljšanje svojega gmotnega stanja, prosimo pa tem potom gospode merodajne faktorje, naj se vendar enkrat prepričajo, v kakšnih razmerah živi danes orožništvo, in uvideli bodo, da je zboljšanje njih gmotnega položaja neobhodno potrebno. G. komendant v Ljubljani je opozoril orožnike, naj opuste vsa taká dela, ki škodujejo stanovskemu ugledu in ki jih opravljata navadni delavec. To bodo orožniki radi storili, čim se jim bo gmotno stanje zboljšalo. Gotove je, da ni v interesu stanovskega ugleda, ako mora starorožnik nositi javno po vasi vodo za kuhinjo, ker mu žena radi bolezni tega ne more storiti, toda kaj hoče, ko nima denarja, da bi plačeval služkinjo. Orožnik snaži osebno stranišče in ljude se mu smrejejo, toda delavka zahteva za to 75 Din, zato mora orožnik to osebno praviti, da si s tem denarjem kupi kruh. Orožnik si mora iz svoje borne plače kupiti zimsko perilo, nogavice, brisače, robce itd. Še celo čepico, ki stane do 100 Din, si morajo gotoviti orožniki sami kupovati, dočim jo dobijo srečnejši od države. Odredilo se je tudi, da morajo nositi orožniki druže senčnike in jermenčke na čepici, kar je bilo treba zopet izdati 30 Din. To ni veliko, ali vendar s tem denarjem bi očenjen orožnik lahko kupil otroku čeplico, da bi ne hodil bos v šolo kakovitig deca. Kar se pa tiče družine same, ni kaj govoriti. Žandarm ni sluga ali delavec, pa vendar je njegova žena oblečena kot delavka in žena delavca pa kot gospa. Le poglejte, koliko zasluži danes delavec in koliko orožnik. Poleg tega pa že zima trka na vrata. So družine orožnikov, ki so ves svoj čas prihranjeni denar ali doto porabili, druge so prodale zlatnino in pogresljivo opravo, tretje so napravile dolgo, pa ne po lahkomsijenosti. Le tisti orožniki, ki kupujejo ali imajo priliko za postranski zasluk, še lahko izhajajo; vsem drugim pa ni mogoče živeti. Veliko je tudi orožnikov in njih družin, ki so služili do preobrata v Primorju, kjer so jim napravili Italijani, ob okupaciji različne škode na nemščinah. Za odškodnino so vložili že veliko prošenj ali vse zaman. V lonec pa ni treba pogledati, ker je navadno čist, ker se ne kuha več mastnih jedil. Gledate pijačevanja ni treba izdati več naredb, posebno ne za orožnike z družino. Svoje dni si je orožnik lahko privoščil, kar priboljšek, danes si ne more kupiti niti kozarca vina za okreplilo pri naporni do 40 ur trajajoči patruljni službi, ker ne dobi nikake daje. — Merodajni faktorji, poglejte orožniške plače! Mlad orožnik ni preplačan, ali vendar, kakšna razlika je v plači med tem in starim očenjenim narednikom in postajevdom! Prvi si lahko vsaj nekaj privošči, slednji pa nič, zato pa ima skrb, odgovornost in stroške za pisarniški material. Torej pomagajte, dokler ne bo vse obupalo, in rešite vsaj tisti orožniški zakon, ki čaka že leto dni pri ministrstvu notranjih del na rešitev, in poskrbite, da bodo orožniki imeli vsaj iste pravice in pristojbine, kot jih imajo vojaški podčastniki.

— Poplavljenci ne dobe drž. kreditita. Poseben odbor je včeraj razpravljal o zakonu, s katerim bi se dovolila vsem po uimah in povodnjih prizadetim državnemu podporu oz. državni kredit. Fin. minister dr. Spaho pa je včeraj izjavil, da ne more dovoliti nikakega kredita, ker so vse rezerve izčrpane.

— Kaj bo z izenačenjem koledarja? Vrše se novi razgovori o izenačenju pravoslavnega koledarja. Drugod in tudi v Romuniji je izenačenje že dovršeno. Sedaj poročajo, da se srbsko-pravoslavna cerkev proti izenačenju. Skoro neverjetno!

— Takse za pogodbe. Po odloku finančnega ministrstva se računa takse za pogodbe med državo in osebjem, ki se sprejme v pogodbenu službo, po skupnem znesku celotne plače neglede na dobo enega leta, dvelet ali več sprejete službe.

— Dva deset milijonov za mostove. Iz Beograda poročajo, da boče finančno ministrstvo izposlovati v narodni skupščini odobritev kredita 20.000.000 dinarev za zgradbo in popravo mostov po raznih delih države.

— Za dovršitev mosta v Novem Sadu je potrebuje 8 milijonov. — Iz takih in sličnih poročil je razvidno, kako so pridna načina ministrstva v razglasovanju svojih načrtov in svojega delovanja na vseh poljih načega javnega življenja. Milijone kar mečejo okoli sebe, nakazujejo in napovedujejo na vse strani nove zgradbe, blagog poljedelstvu, industriji, obrti, zdravstvu itd.; da bi ljudstvo mislio, kako vse se je preokrentlo v državi v njegovo korist. Lahko je napovedovan v Širokoustiti se — ali odpri ostane vprašanje, koliko se v resnici izpolni od vseh napovedi in nakazil? Najbrže prav malo. Vladna hitrica ne kaže resnosti.

— Trgovska agencija v Budimpešti. Ministrstvo trgovine in industrije je odredilo, da je otvoriti v Budimpešti v najkrajevem času jugoslovenska trgovska agencija, ki se bo brigala za razpečavanje naših pridelkov na madžarskem trgu.

— Italijanski častniki napadajo slovenske fante. Na poziv lokalnih oblasti, podpisani kot župan triske občine Il. Bistrica se čutim dolžnega obrniti se do tamuglednega uredništva in to resnici ljubo z prošnjo, da se priobči ta-le popravek. Dne 9. tm. ste zabeležili: »Odotov Milan Marot je bil ranjen z kroglo v trebuh in bo moral najbrž ostati za delj časa v bolnišnici z malo upanjem da ozdravi.« Z ozirom na dejstvo, da je ta trditve popolnoma nerescna, prosimo, da je bil oni mladenič v tistem poboju, se ne ve, ali vsed pacar ali vsed udarca, katerega je prejel, malenkostno ranjen ter je že toliko okrevljen, da je že zaposlen znotraj eden. Župan: Ličan.

— Turistska obmejna zona. Povodom pogajanj za zaključek trgovske pogodbe z Avstrijo sprožijo naši delegati vprašanje o turistski obmejni zoni.

— Madžarska špijonka. V soboto 18. t. m. se prične v Beogradu razprava proti Danici Androlićevi, ki je bila že dolgo v preiskavi, osumljena špijonaže v korist Madžarske.

— Novi referent za prosveto na Hrvatskem. Za referenta o prosveti za Hrvatsko je imenovan prof. Juraj Hikec z II. realne gimnazije v Zagrebu. Novi referent je svojo službo že nastopil.

— Zakon za pomoč nezaposlenim. Ministrstvo za socialno politiko je poslalo pred kratkim vsem delavskim zbornicam v naši kraljevini načrt zakona za pomoč nezaposlenim, da ga pregledajo in podajo event. nove izpopolnilne predloge.

— Predavanja za železničarje. Hoče uvesti ministrstvo saobračaja. Železničari so dobili nalog, da v času od decembra do marca na raznih krajih predajo železničemu objektu o higijenski potrebi v službi, o jetiki in alkoholizmu, da si objekt obvarjuje zdravje in se izogne prezgodnjemu umiranju.

— Francoska vlada napram tujcem. Francoski listi poročajo, da pripravlja vlada posebne stroge naredbe, ki se imajo izvajati napram tujcem. Uvede se natančna kontrolo na vse dohajajoče tujce in zlasti na one, kateri se priselijo.

— Izreden vzrok za izčetek zakona.

Pred višjo deželnou sodnijo na Dunaju se je vršila

vzkrlica razprava na tožbo o ločitvi zakona nekdajnje višjejo uradnico Rudolfa M., ki je sedaj privatni uradnik. Tožil je že ženo

radi zlobne zapustitve. Dolgo časa sta mejnjala med seboj imenja, ko je žena izjavila, da nikakor noč postati mati. Nekega dne je pobrala svoje stvari in odšla k svojim stariščem v Solnograd. Pred sodnijo je izpovedala, da so bile gospodarske razmere silno slabe, ker ima mož premajhno službo in dolodi ne zadostajo niti za potrebitje najnujnejših izdatkov. Pa tudi nikakoga svojega stanovanja nista imela, marveč sta prebivala pri njegovih stariščih. Dorastek v družini bi bil ob takih razmerah naravnost katastrofal. Deželna sodnija je izrekla ločitev zakona z dostavkom, da na ločitvi ne zadene izmed zakoncev nobenega kaka krvida, marveč, da se je onemogočilo skupno življenje samo vsled gospodarskih odnosov. Sledil je vselej premil rojak Josip Katalic. Dne 10. septembra ga je poviabil avtomobil in od tega dne je boli in bolj hrl ter končno podlegel poškodbam. — V kraju Boydsville se je smrtno ponesrečil 43 letni Fran Simončič. Zasula ga je debela plast kamena v rudniku. Pokojni je bil doma iz Št. Jurena na Dolenjskem. — V Chicagu je avtomobil povozil 12 letnega žolarja Josipa Saška, ki je bil na licu mesta mrtev. — Trajilice smrtili sta umrla v Milwaukee dne 10. septembra dva slovenska mladenci. Omenjenega dne je umrl za poškodbami, ki jih je dobil pri padcu z motorne kolesa 21 letnega Alojzija Bajeca. Bil je doma iz Šmarjetne na Dolenjskem. Pri delu je padel s strehe 23 letnega Josipa Škof in je dve uri kasneje podlegel v bolnici poškodbam. Bil je doma iz Krškega.

— Vzoren župan. V Pančevu je v soboto župan Milan V. Hristić zakljal svojega prijatelja Arda Trkulja. Hristić, ki nima nikakre izobrazbe, je postal potom protekcieleta leta 1923 župan v Pančevu. Za čas njegove župovanja je bila prava strahovlada in zlasti ženske niso bile varne pred njim. Ker so ministrstvo o njegovem nasilnem poslovovanju prihajali pritožbe, je bil s svojimi zastavili.

— Dalmatinski pastir — kraljev gojenec. V Zemuniku, obmejnem selu blizu Zadra, je bival nadarjen pastirček Ivan Paleka, ki je z navadnim seljakškim nožičkom izdeloval najfinje rezbarije v les. Italijani so mlademu deku obujibili šolanje v Rimu, če optira za Italijo. Deček pa je ponudil odkončil. Sedaj se je za Paleka zavzel Njeg. Vel. kralj in deček se sedaj sola v Beogradu na kraljev račun. Kakor poročajo listi, razvija deček nenavadni talent in je priček načrt njegove umetniške kariere sličen Metstrovemu.

— Toča je napravila v preteklem mesecu po raznih krajih v naši državi, kakor poroča poljedelsko ministrstvo, škode nad 200.000 Din.

— Ah, ta ljubezen... Na ploščniku med Meduljčevim in Kačičevim ulicom v Zagrebu so v torki našli nezavestno neko devojko, katero so prepeljali v zakladno bolničko. Ugotovilo se je, da se je devojka zastrupila s sublimatom, nakan so ji izprali želodec. Čim se je mladenka zavedala, je izpovedala, da se piše Ježka Gračar, rojena leta 1902 v Slunju. Samomor je izvrnila radi nesrečne ljubezni. Pravi, da je zaljubljena v nekoga neznanca, o katerem je prepozna zaznala, da je oženjen. Ker je mladenka popila precejšnjo količino sublimata, je malo upanja, da okrevi.

— Velika poneverba v Zagrebu. Uradnik Vladimir Braun, zaposlen pri tvrdki Ljubomir Salabovič v Zagrebu, je dvignil za tvezdno 40.000 Din in z denarjem pobegnil. Dosedal ga je niso izsledili.

Ugotovljeno je, da je bil Braun izstavljen pred kratkim potni list za Italijo, Romunsko, Avstrijo in Madžarsko.

— Zračna katastrofa v Ameriki. Iz New porta poročajo, da je največji ameriški vojnik zrakoplov »P. C. IV.« v Langleyfieldu postal žrtve eksplozije, pri čemer je bilo tudi več častnikov in vojakov ranjenih.

Ugotovljeno je, da je bil Braun izstavljen pred kratkim potni list za Italijo, Romunsko, Avstrijo in Madžarsko.

— Dva deset milijonov za mostove. Iz Beograda poročajo, da boče finančno ministrstvo izposlovati v narodni skupščini odobritev kredita 20.000.000 dinarev za zgradbo in popravo mostov po raznih delih države.

— Dva deset milijonov za mostove. Iz Beograda poročajo, da boče finančno ministrstvo izposlovati v narodni skupščini odobritev kredita 20.000.000 dinarev za zgradbo in popravo mostov po raznih delih države.

trga oklep zrakoplova. Sreča je bila, da je bil zrakoplov napoljen z helijem, če ne bi katastrofa zahtevala težvine človeške žrtve.

— Zavedeni v nesrečo. Nezakonito pri-

seljevanje v Zjednjene države je strašno nevarna stvar. Tako nam poročajo iz New Yorka: Priseljenški urad je posiljal na Foreign Language Information Service seznam nekaterih inozemcev, ki so poskusili vthotopiti se v Združeno Državo, pa so bili zasačeni in obsojeni. Usoda teh usmiljenja vrednih nesrečev je zares težka. Za danes probujemo dva prima, da bosta v svarilo onim, ki lahko sijelo v skladisču svetujejo svojim sorodnikom in prijateljem v starem kraju, kako da je lahko priti v Združeno Državo vse v tem priseljenškim zakonom.

— Vlom v Mokronogu. Neznan stori-

ci so vlomlji v skladisče železniške po-

staje v Mokronogu in odnesli za 6092 Din

skimi sodi naložen voz, ki ga je vozil bla-

pec Ivan Hribar. Tuk pred strelščem na

Dolenjski cesti pa je Kobal padel. Konči so

se ustrašili in splašeni zdirjali, pri čemer

je prišla 12 letna Hilda pod voz. Bil je stra-

hovit prizor in gledalcem je zastala sapa.

Voz je bil mali Hilda čez prsa in jo težko

poškodoval. Nesrečno deklino so takoj pre-

peljali z rešilnem vozom v bolnico, vendar

je malo upanja, da okrevi. Kakor nam javi-

lajo iz bolnice, je Hilda Kobal še vedno

pri življenu.

Restavracija in kavarna Tratnik.

6475

Vsek dan prvočasn koncert dunajskega Bar-trio znanih umetnikov: Serpo, Lekovsky in Šimek. Od 8. do ene ponoči. Vstop prost.

— Samomor duhovnika. V Gradcu se je ustrelil v svojem stanovanju 62 letni pastor Virgilij Koppl, ki je bil do marca tl. župni vikar v Mauternu. V svojem poslovilnem pismu dolž opata Osurina admontskega štifta, da je kriv njegove živčne bolezni in vse nesreče. Opata opisuje kot brezsrčnega človeka, trdga kakor kamen...

— Vlom v Mokronogu. Neznan stori-

ci so vlomlji v skladisče železniške po-

staje v Mokronogu in odnesli za 6092 Din

skimi sodi naložen voz, ki ga je vozil bla-

pec Ivan Hribar. Tuk pred strelščem na

Dolenjski cesti pa je Kobal padel. Konči so

se ustrašili in splašeni zdirjali, pri čemer

je prišla 12 letna Hilda pod voz. Bil je stra-

hovit prizor in gledalcem je z

Gospodarstvo.

Hamburški listi o jugoslovenski industriji.

Hamburški »Wirtschaftsdienst« prima referat o jugoslovenski industriji. Iz referata se vidi, da ga je sestavila oseba, ki dobro pozna naše razmere in ki je tudi precej srečno zadebla pravi položaj naše industrije. Referat se glasi:

»Jugoslavija ima tako glede surovin in energij, kakor tudi glede ugodnega položaja delavstva vse pogoje za ustavitev polnoma samostojne nacionalne industrije. To prirodno bogastvo tvori podlago najstarejših industrijskih podjetij v počinjnih pokrajinal današnje Jugoslavije. Predvsem namajajo se močno razvito lesno industrijo, cvetično mlinsko industrijo, pivovarstvo, cementno in kemično industrijo (lesna destilacija), kakor tudi upoštevanje vredne nastavke lastne železne industrije. Za vse te industrije najdemo zadostne surovine najboljše kvalitete v državi sami. Omenjeno število notranjih konsumentov in pa ostra konkurenca visoko razvite evropske tehnike omemojuje nekoliko razvoj teh industrij. Vse pa kaže, da se razvija jugoslovenska industrija predvsem v pravcu močne železne industrije, ki bo v kratkem prevladala ostale industrije. Energič Jugoslavije so številne. Zaloge premoga cenijo na 9 milijard ton. Zaloge se nahajajo predvsem v Sloveniji na zapadnem Hrvatskem, v Srednjem Bosni, v Srbiji in v Hercegovini. Največji izkop so dosegli v Sloveniji in sicer 1 milijon in pol ton leta 1922. Bosna in Hercegovina je producirala v istem letu nekaj nad milijon ton, Srbija pol milijona, Hrvatska 400.000. V vseh teh rudnikih so dosegli visino mirovne produkcije. Nekijo so celo dosegli dvojno produkcijo. Ile v Slov. zaostaja, proizvodnja radi tamošnjih delovnih pogojev in pa radi rudarskih pokretov. Jugoslovenski premog ni dober za zalogo. Radi tega mora naprednjača industrija Jugoslavije že sedaj skrbeti, da čimprej izkoristi obstoječe izvore energij. Tu prihaja v prvi vrsti v poštov vodne sile, kojih brutoenergija se cení pri najnižjem vodnem stanju na 3/4 milijone konskrali sil, pri srednjem vodnem stanju na 9 milijonov k. s. Danes se izrabljajo samo 165.685 k. s. V evropski statistiki zavzemata Jugoslavija z ozirom na energijo osmo mesto. Surovine po celi državi, pa se morajo deloma izvazati v inozemske tovarne, da se tamkaj predelajo. Gre predvsem za baker, boksi in druge rude. Razširjenje domača industrije je mogoče samo z inozemskim kapitalom. Jugoslovenski kapital si navdihva v tujni stroji ali pa se prenašajo inozemske industrije v Jugoslavijo. Zadnja metoda prevladuje radi pomankanja domačega kapitala. Sedanj položaj jugoslovenske industrije ni zavidič, ker primenjuje kapitala. Delavstvo se ne odpušča. Neki znaki pa govorijo, da se je prekoračila kriza, ker so nastopili trije momenti, ki bodo pospešili razvoj industrije in trgovine: notranja pomiritev, izvozna sezona in predstoječe nemške reparacijske dobave.

* * *

— g Hmeli. XXXIII. brzjavljeno tržno počitico: Žatec, ČSR, 13. okt. 1924. Tendenca in cene zelo čvrste — 2600—2800 ČK za 50 kg. Nürnberg, 13. oktobra 1924. Prodanih 200 bal — cene nespremenjene.

— g Novosadske blagovne barze 14. oktobra. Na produktivni borzi notirajo: Pšenica baška, 3 vag. 365; 1 vag. 362.50; za oktober 3 vag. 375; 75/76 kg. 367.50; rž, 2 vag. 320; koruza v štorjih 1 vag. 120; stara 2 vag. 260; za decembr 10 vag. 185; fiziol, bel, baški, 450; moka »0« 542; št. »2« 485. — Tendenca neizpremenjena.

— g Producija sladkorja na Francoskem bo značala letos najbrže 700.000 ton napram lanskih 445.000 ton. Konzum pa dosegne večino sveta, zato bo moral Francija še nadalje uvajati sladkor iz inozemstva.

— g Prodaja starih železnih obročev, kočnih odpadkov in odpadkov od jute preje se bo vršila dne 27. oktobra tl. pri upravi smodništva v Kamniku. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v jubljani interesentom na vpogled.

— g Kaj je vzgoja napravila za poljedelce? Iz Newyorka: Cudež, ki ga je napravila poljedelca od »šutljavega in izmučenega delavca« Carlyleove dobe v kulturnega človeka, katerega ni mogoče razpoznavati od umnega delavca ni po obnašanju po kulturnem obzoru. Tako trdi uradno glasilo federalne

B. Grimshaw-G. Clavigny:

Gospodarstvo kapetan.

— Jaz nisem neumnejši od njega, je dejal. On bo že vedel, s kom ima opraviti.

Menjalec se je spet nasmehl.

— Pač mi vredno, da je človek potoval, kot praviš, če se pusti izvabiti v take pustolovščine. Veruj mi, če bi bil stari Sua res našel zaklad, bi ne rabil tvoje pomoči, obdržal bi si ga bil zase.

— Če se človek prav nič ne spozna, naj ne govorji, je dejal Donahue, ki je bil že čisto pijan. Kaj je treba, da vam pripovedujem svoje zadeve. Vi ste navadeni tati in bi radi, da vam povem, kam pojdem noči.

— Pomiri se vendar in bodi pameten. Jaz samo želim, da dobiš svoj denar, ker ga prineses sem. Saj je že zadnji čas, da prenehaš s svojo lako.

— Jaz? je vprašal Donahue. Meni nikoli ni ničesar manjkal. Samo zato trdiš, da sem trpel pomanjanje, ker si nevoščljiv svojemu konkurentu, pri katerem kupujem. Če bi vedel, da si tako podla duša, nikoli bi ne prestopil praga twoje hiše, kjer je vse za nič.

— Tako torej, je odvrnil menjalec, plačuješ ljudi, ki so prijazni s teboj.

— Ti, prijazen? je začel kričati Donahue. Ti

prosvesne oblasti »School Life« v članku, ki opisuje razvoj poljedelske vzgoje. Po 60 letih poljedelske vzgoje vsled prizadevanj federalne vlade, državnih poljedelskih sol in prekuševalnic, so nastale velikanske spremembe. Ameriški farmer troši dandanes za pridelovanje devetice glavnih letin v tej deželi 20% manj truda kot so iste letne stale truda njegovega prednika od leta 1850. On povprečno prideluje 2—3 krat toliko kolikor prideluje angleški kmetovalec 2—5 kрат toliko kolikor francoski poljedelec in 5—6 kрат toliko kolikor italijanski kmet.

— g Povišanje izvozne carine na žito v Poljski. V zadnji seji ministrskega sveta se je sklenilo radi letosne pomankanje žetve dvakratno povišanje izvozne carine na žito pšenico in moko. Po drugi strani pa je mimstriški svet odpravil uvozno carino na riž.

— g Radil kritičnega položaja Industrie v državi se bo vršila izredna skupščina industrijskih korporacij v Beogradu načrte Še v tekočem mesecu ali pa prve dni novembra. Skupščina je bila prvotno določena za decembra.

— g Žensko delo v ruski industriji. Ruski komisarji dela je razposlal na industrijska podjetja vprašanja glede zaposlenja žens pri raznih tvornicah. V elektro-trustu prihaja na 1233 delavcev žens 906, od teh je 622 kvalificiranih. V raznih panogah tehnike industrije znaša žensko žen 58.11. 64.47 72.24% vseh delavcev. Plača imajo enako z moškimi, pa tudi delo ni skoraj nikjer manjše od moškega. Ne želi pa se več povečanja ženske delavke.

Colombo Ceylon Žea
čajne mešanice, priznano najboljših ceylonskih čajev. 94 T

— g Carinski dohodki. V tretji desetini meseca septembra je bilo carinskih dohodkov na glavnih carinarnicah: v Beogradu 12,718.370, v Zagrebu 9.386.480, na Jesenici 278.297, v Ljubljani 12,489.576, v Mariboru 2.673.402, na Raketu 323.830, na Škofjih 852.450 dinarjev v srebru. Carinski dohodki celega septembra: 173,305.088 D.

— g Položaj avstrijske Industrie. Po končanem štraku kovinarjev je položaj avstrijske industrije nekoliko otežkoen. Občljubljenih davčnih in oddajnih olajšav še ni od nikjer in tako se ima del kovinške in električne industrije boriti z inozemsko konkurenco. Nasproti temu pa se je kupčija v premogovni industriji zadnje dneve bistveno boljšala. Tudi v oblačilni industriji se pojavlja obsežnejša naročila z nastopom jesensko-zimске sezone. Nezaposlenost v tej industriji je bila doslej zelo velika. Koncem septembra je bila na Dunaju okoli 42 tisoč nezaposlenih. Nezaposlenost je v imenovanem mesecu padla za dva tisoč.

— g Dobave. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotic sprejema do 24. oktobra tl. ponudbe glede dobave konopnenih cevi ter glede dobave vrvi iz jeklene žice in vrvi iz konoplje. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave stekla za zrcala in šip za okna itd. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotic glede dobave specijalnih stručev. — Dne 11. nov. tl. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave železne pločevine za montažne svrhe. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Dobave. Vršile se bodo naslednje dobave: Dne 12. nov. tl. pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotic glede dobave stekla za okna ter glede dobave steklenega parpija, smirkovega platna, oglja, razne žice, vijakov, raznolikov, kovin, razne pločevine, svinčnih plomb, ženikov itd. — Dne 13. nov. tl. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotic glede dobave raznega telegrafskega natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske telefonskega materiala. Predmetni oglasi in izobrazbe zbirnice v jubljani interesentom na vpogled.

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Kolinsko ciko-rijo.

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Vsem, ki hočajo dobro kavo pitи, pripomoremo izvrstno našo pravo domačo

Modni salon

M. SEDEJ-STRNAD, Prešernova ulica

palača Mestne hranilnice

priporoča zadnje novosti dunajskih in pariških klobukov. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Najniže cene!

6088

Solidno blago!

Razširjajte, Slov. Narod'!

Šolske zvezke,
dnevničke, risanke

nudi po nizki ceni

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ulica 7

?? Kdo si zviša promet ??
jas-eu eljezodo oupar jopk

Najnovejše modne liste

angleške, francoske in nemške
za jesen in zimo

1924—1925

priporoča

Narodna knjigarna, Ljubljana

Prešernova ulica štev. 7. Prešernova ulica štev. 7.

Sanatorium Dr. K. Szegő

za odrasle i djecu. — Abbazia (Italija).

Dietno liječenje za deblijanje i krepljenje. Prvorazredni zavod za bolesne na srcu, na ovapnenju žila. — Promjene (Stoffwechsel) za ženske i živčane bolesti. Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje. 69 T

STEZNICE

(modorce)

po životni meri priporoča

Ana Butler

Dunajska cesta 6-II

v hiši lekarne Piccoli.

Lepo obleko

imate, ako daste ponočeno ke-

mično čistiti in barvati v

I. kemični zastitnici in barvarji

JOS. REICH tovarna

Pojanski nasip 4.

Podružnica: Selenburgova 3,

88 T/II

la. dalmatinsko

olivno olje

cena 18 dinarjev 1 kg

razposilja proti povzetju v kantah
po 20 kg, pri večjem odjemu pri-

primeren popust. Poštarina in em-

baliza se povzame po lastni ceni.

Franjo Les, trgovac

Tivat (Boka Kotorska)

Obnovite

naročnino

Narodna knjigarna

priporoča uradni, konceptni, pisemski, zavojni in barvani papir
- Kasete s pisemskim papirjem - Trgovske knjige v vseh velikostih
črte z eno, dvema in tremi kolonami, amer. journal, vezane v pol
platno in celo platno - Odjemalne knjizice in indekse po različnih
cenah - Zaloga šolskih zvezkov in risank - Zavitek za urede vseh
velikosti - Velika izbira vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov,
peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, gumi, črnili itd.
- Risalna šestila - Barve za šole in umetnike - Razglednice pokrajinske,
humoristične, umetniške vseh vrst najnovejše - Albumi za slike
in dopisnice - Spominske knjige - Risalne deske, trikotniki, palete,
ravnila, položna ravnila, čopiče, peresnice, torbice, jermenja -
Velika izbira vsakovrstnih notezov v vseh oblikah in tintnikov

Ljubljana, Prešernova ul. 7

Velika izbira najnovejših modelov in filc klobukov
v modnem salonu

IDA ŠKOF - WANEK

naslednice

Ljubljana - Pod Trančo 2 - Ljubljana

Predelavanje in preoblikovanje damskega klobukov.

Točna postrežba!

Za uporabo naprave
naj se pridobi
z denarjem - Plačuje se

Mali oglasi

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. - Najmanje
pa 5 dinarjev.

Sezbie

Čevljarskega

vajenca

in mlajšega pomočnika
— sprejme Adolf
Straka, Duplje pri Tržiču. — Vsa preskrba v
hiši.

6472

Knjigovodja

bilančnika,

korespondent, z večletno
samostojno praksjo veli-
kih trgovskih podjetij in
v visokimi trgovskimi
študijami — želi mesta
tako al po dogovoru.

Prvovrstna spricvala in

reference na razpolago.

— Cenj. dopise na upra-

vo »Slov. Naroda« pod

izkušen/6468.

6467

Šivalni stroj,

skoro nov, naprodaj.

Naslov pove uprava »Sl.

Naroda«.

6473

Lesena baraka

nasproti pivovarne Union

ter poleg igrišča »Illirijce

se proda. — Standard

Oil Comp. »Balkan« Ju-

lij Elbert.

6447

Lokomobil

»Wolfe«, 24 HP, dobro

ohranjena, se proda.

Vprašanja in ponudbe na:

Ljubljana, Wolfsova ulica 8.

poštni predel

85.

6467

Klavir

(Stutzflügel), dobro ohra-

njen, ceno naprodaj.

Vprašati: Gradišče št. 11.

pritličje, desno, od 12.

opoldne do 7. ure zvečer.

6466

Prodam

Parcela

pri Ljubljani — se ceno

proda. — Naslov pove

uprava »Sl. Nar.«.

6376

V zakup

se daje zaradi bolezni —

v Kočevju, Glavni trg 83,

trgovina z železino

in mešanim blagom, ob-

stoječa že 45 let. Na raz-

polago je velik trgovski

lokal in zraven spadajoče

skladišče, da se lahko iz-

vršuje kakovoli pod-

jete. — Kdor se zanima,

naj si ogleda. — Pogoji

osebno: Franc Göderer.

Kočevje.

6469

Hisa pred šolo

na glavnem trgu — na-

prodaj. — Anton Barbic,

kavarnar, Metlika.

6471

Pri prodaji

posestva

dosežete priznano naj-

boljši uspeh, ako se po-

služite posredovanju.

Realitetne pisarne »PO-

SESTE«, d. z. o. v. Ljub-

ljana, Sv. Petra cesta 24,

pri kateri se stalno oglas-

ajo kupci.

54/T

Cvetličarna

Ant. Bajec

Pod trančo

Ljubljana

Poročni in godovni šopki, nagrobeni venci, trakovi z napis.

6334

Josip Petelinč

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo

galanterijo, nogavice, razne sukanice, gume, čipke, vezenino, sprejalne palice, kravate, srajce, čevljarske in krojaške potrebščine.

Najniže cene. Postrežba točna.

6088

Že za 48 dinarjev

en meter dobrega LODNA

en meter dobrega ŠEVJOTA

en meter dobrega SUKNJA

98-T dvojne šrine dobiti pri

LENASI & GERKMAN, Ljubljana.

6334

Robert Smielowski,

arhitekt

in mestni stavbenik

Blima cesta 2.

Izvršuje načrite in proračune,

prezračna stavna dela vseh vrst,

kakor tudi presojevanje in cenitve

pod solidnimi in najugodnejšimi